

Exnr: 5 van 11 Exn.

16

Behandeld door
Vastgesteld door
Datum vaststelling
Termijn
Aantal blz. + bijl. 1
Exemplaarnummer 1 van 1

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingen- en
Veiligheidsdienst
Hoofdafdeling Bedrijfsvoering

Nota

Aan Voorzitter en leden van het Comité Verenigde Inlichtingendiensten
Nederland

Bezoekadres:
Frederikkazerne, Gebouw 32
van der Burchlaan 31
Postadres:
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Datum 25 juni 2007
Ons kenmerk DIS2007013960
Onderwerp Concept Jaarplan MIVD 2008

Steller:
[Redacted]

Refertes: Termijnvisies 2008
Inlichtingen- en veiligheidsbehoefte Defensie (IVD) 2008
Verslag Raad voor de Nationale veiligheid, d.d. 29 november 2005

Hierbij bied ik u aan het concept Jaarplan 2008 van de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD). Zoals afgesproken in de Raad voor de Nationale Veiligheid (RNV) van 29 november 2005 volgt het concept Jaarplan de begrotingscyclus. In verband hiermee wordt het concept Jaarplan op 10 juli 2007 behandeld in de RNV.

Het concept Jaarplan 2008 geeft op hoofdlijnen zicht op de aandachtsgebieden van de MIVD en de belangrijkste overwegingen met betrekking tot de inzet van de capaciteit. Het concept Jaarplan 2008 is tot stand gekomen op basis van de Termijnvisies 2008 en op basis van de behoeftes van de behoeftestellers, die zijn verwerkt in de Inlichtingen- en veiligheidsbehoefte Defensie (IVD) 2008.

De afgelopen weken heeft overleg plaatsgevonden met de AIVD, Algemene Zaken en Buitenlandse Zaken in het kader van het Aanwijzingsbesluit Minister-President (AWB) 2008. Bij het schrijven van deze aanbiedingsnota zijn de besprekingen over het AWB nog aan de gang. De resultaten van dit overleg zijn voor zover bekend verwerkt in het voorliggende plan.

In verband met de behandeling van het concept Jaarplan 2008 in de RNV op 10 juli 2007 wil ik u vragen vóór 2 juli 2007 uw eventuele opmerkingen te retourneren.

Direkteur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

Dr. J.W.C.M. Cobelens
Generaal-majoor

Nr.: 304 1737					
Min. v. Alg. Zaken GSA					
26 JUN 2007					
SG Eck		[Redacted]		Die	
[]	[]	[]	[]	[]	[]

Bij beantwoording datum, ons kenmerk en onderwerp vermelden.

PLAATD BEELT SURFAC 20-6-2007

Verzendlijst Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland (CVIN)

Drs. L.F.F. Casteleijn
Directeur Algemene Beleidszaken (DAB)
Ministerie van Defensie
Postbus 20701 (Kalvermarkt 28, 2511 CB Den Haag)

Ministerie van Justitie
Coördinator Terrorismebestrijding
Dhr. Mr T.H.J. Joustra
Oranje Buitensingel 25
2511 XP Den Haag
Hoftoren

Drs. W.J.P. Geerts
Via directeur DVB
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061 (Bezuidenhoutseweg 67, 2594 AC Den Haag)
2500 EB Den Haag

Generaal-majoor drs P.W.C.M. Cobelens
Directeur Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
Frederik Kazerne
Gebouw 32
Van der Burchlaan 31
2597 PC Den Haag

Drs. R. van Zwol (coördinator)
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 2001 Binnenhof 19, 2500 EA, Den Haag)
2500 BA Den Haag

Drs. R.F.A.C.M. van Meijbeek (secretaris)
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 2001 Binnenhof 19, 2500 EA, Den Haag)
2500 BA Den Haag

Drs. H.W.M. Schoof
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directeur-generaal Openbare Orde en Veiligheid (kamer H1531)
Postbus 20011 (Schedeldoekshaven 200, 2511 EZ, Den Haag)
2500 EA Den Haag

Dhr. S.J. van Hulst
Hoofd Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
Dr. Van der Stamstraat 1
2265 BC Den Haag

Mr J. van der Vlist
Directeur Generaal voor de Rechtshandhaving
Ministerie van Justitie
Postbus 20301 (Schedeldoekshaven 100, 2511 EX, Den Haag)
2500 EH Den Haag

Raadsadviseur (plv. coördinator): Mr J.J. van Eck
Ministerie van Algemene Zaken
Postbus 2001 Binnenhof 19, 2500 EA, Den Haag)
2500 BA Den Haag

Ministerie van Defensie
Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

CONCEPT JAARPLAN 2008

Concept

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1. Inleiding.....	3
Hoofdstuk 2. Prioritering.....	4
Hoofdstuk 3. Aandachtsgebieden	8
3.1 Regio Balkan.....	8
3.2 Regio Midden Oosten	8
3.3 Regio Noord Afrika	9
3.4 Regio Sub Sahara Afrika	10
3.5 Regio Voormalige Sovjet Unie.....	10
3.6 Regio Zuid-Azië	11
3.7 Regio Zuidoost- en Oost-Azië.....	12
3.8 Regio Caribisch gebied en Latijns-Amerika.....	12
3.9 Proliferatie CBRN.....	13
3.10 Militaire Techniek.....	14
3.11 Internationaal Terrorisme.....	14
3.12 Contra-Terrorisme	15
3.13 Contra-Spionage.....	16
3.14 Contra-Extremisme.....	16
3.15 Beveiligingsbevordering en veiligheidsonderzoeken	17
3.16 Totaaloverzicht categorie-indeling 2008	19
Hoofdstuk 4. Organisatie-ontwikkeling.....	22
4.1 Organisatiestructuur MIVD	22
4.2 Speerpunten MIVD	23
4.3 Organisatorische aandachtspunten	24
4.4 Inlichtingenketen MIVD.....	24
4.5 Personeeltechnische aandachtspunten.....	25
4.6 Materieeltechnische aandachtspunten	25
4.7 Samenwerking met partners.....	27
4.8 Samenwerking binnen de krijgsmacht.....	28
Hoofdstuk 5. Sturing en verantwoording	31

Hoofdstuk 1. Inleiding

Dit jaarplan geeft een overzicht op hoofdlijnen van de aandachtsgebieden van de MIVD voor 2008 en de inzet van capaciteit van de MIVD.

Het Jaarplan is primair gebaseerd op door de MIVD opgestelde dreigingsanalyses, de zogenoemde Termijnvisies 2008. Daarnaast zijn de behoeften van de Minister van Defensie en de behoeften van overige behoeftezoekers zoals verwoord in het Aanwijzingsbesluit 2008-2011 van de Minister-President bepalend voor de inhoud van het jaarplan. De behoeftestelling van Defensie is weergegeven in de Inlichtingen- en Veiligheidsbehoefte Defensie 2008.

De MIVD is, onverlet 'incident-driven' activiteiten, vooral ingericht als een vraaggestuurde organisatie. Alle activiteiten van de MIVD zijn er op gericht te komen tot de exploitatie van de (door eigen onderzoek dan wel analyses) door de dienst vervaardigde (contra-) inlichtingen- en veiligheidsproducten en -diensten en zo te voldoen aan de wensen van de behoeftezoekers. De taak 'het verrichten van onderzoek' zoals vermeld in de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2002 (Wiv 2002) en het Aanwijzingsbesluit vat de MIVD op als 'het leveren van inlichtingen- en veiligheidsproducten en -diensten'. Het planningsproces voor de productie maakt het de minister van Defensie mogelijk sturing te geven aan de MIVD, daarbij kan de MIVD tijdig inspelen op de wensen van de behoeftezoekers.

Het jaarplan is afgestemd met de AIVD en na het accorderen van dit jaarplan stelt de MIVD een zogenoemd 'Productieplan' op. Het Productieplan geeft de behoeftezoekers inzicht wanneer welke producten (en diensten) worden geleverd en is voor de analyseteams van de MIVD het basisdocument voor hun 'Verzamelplannen'.

Hoofdstuk 2 schetst op hoofdlijnen de wijze van prioritering in onderzoek en productie, uitmondend in een categorie-indeling. Hoofdstuk 3 is de kern van het jaarplan: de aandachtsgebieden van de MIVD in 2008. Per aandachtsgebied wordt het belang in het kader van de taakstelling MIVD geschetst. Als strategische dienst werkt de MIVD pro-actief aan inlichtingenposities in regio's waarvan zij verwacht dat deze de komende jaren militair en economisch van belang kunnen worden. De samenwerking met nationale partners (in het bijzonder die met de AIVD) is voorzover van toepassing aangegeven. Verder is aangegeven welke behoeften niet of slechts ten dele worden ingevuld vanwege de beperkte capaciteit. Het resultaat is doorgaans een lagere categorie-indeling dan de behoeftezoeker(s) wens(t)en. Vervolgens sluit het hoofdstuk met een overzicht van de categorie-indeling. Hoofdstuk 4 schetst globaal de belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van de capaciteit (personeel, materieel, organisatie en samenwerking). Hoofdstuk 5 gaat in op de sturing van onderzoek en productie en de verantwoording daarvan.

Hoofdstuk 2. Prioritering

De MIVD heeft, zoals vastgesteld in de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten 2002¹ (Wiv2002, artikel 7, lid 2), in het belang van de nationale veiligheid tot taak:

- a. Het verrichten van onderzoek:
 - Omtrent het potentieel en de strijdkrachten van andere mogendheden, ten behoeve van een juiste opbouw en een doeltreffend gebruik van de krijgsmacht;
 - Naar factoren die van invloed zijn of kunnen zijn op de handhaving en bevordering van de internationale rechtsorde voor zover de krijgsmacht daarbij is betrokken of naar verwachting betrokken kan worden.
- b. Het verrichten van veiligheidsonderzoeken als bedoeld in de Wet veiligheidsonderzoeken (Wvo).
- c. Het verrichten van onderzoek dat nodig is voor het treffen van maatregelen:
 - Ter voorkoming van activiteiten die ten doel hebben de veiligheid of paraatheid van de krijgsmacht te schaden;
 - Ter bevordering van een juist verloop van mobilisatie en concentratie der strijdkrachten;
 - Ten behoeve van een ongestoorde voorbereiding en inzet van de krijgsmacht als bedoeld onder a, tweede aandachtsstreepje.
- d. Het bevorderen van maatregelen ter bescherming van de onder c genoemde belangen, waaronder begrepen maatregelen ter beveiliging van gegevens betreffende de krijgsmacht waarvan geheimhouding is geboden.
- e. Het verrichten van onderzoek betreffende andere landen, ten aanzien van onderwerpen met een militaire relevantie die door Onze Minister-president, Minister van Algemene Zaken in overeenstemming met Onze betrokken Ministers, zijn aangewezen.
- f. Het opstellen van dreigingsanalyses op verzoek van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Onze Minister van Justitie gezamenlijk ten behoeve van de beveiliging van de personen, bedoeld in de artikelen 6, derde lid, onderdeel b, en 38, eerste lid, onderdeel c, van de Politiewet 1993 en de bewaking en de beveiliging van de objecten en de diensten die zijn aangewezen op grond van artikel 15a van die wet, voor zover het betreft personen, objecten en diensten met een militaire relevantie.

De MIVD verricht zijn werkzaamheden vanuit de visie dat wordt zeker gesteld dat (in het bijzonder ten aanzien van inzet van de krijgsmacht) bij elk aandachtsgebied (regionaal of thematisch) de diverse taken (op zowel tactisch, operationeel als ook strategisch niveau) in onderlinge samenhang worden beschouwd. De MIVD bewerkstelligt dit met het zogenoemde teamwerken. Dit betreft het afdeling overstijgend samenwerken van alle relevante expertises bij de samenstelling van producten (en diensten) in een projectmatig team. Dit teamwerken stelt zeker dat de gehele inlichtingenketen (van verwerving via verwerking, analyse en productie tot exploitatie van producten) optimaal wordt gebruikt.

Om capaciteitsredenen hanteert de MIVD een categorisering per aandachtsgebied (land, regio of thema). Deze categorisering bepaalt de intensiteit en diepgang van informatieverzameling. Die intensiteit en mate van diepgang worden bepaald op basis van de relevantie van dat aandachtsgebied voor het Nederlandse defensie- en veiligheidsbeleid. In bijzondere gevallen kunnen bepaalde (deel-) aspecten van een land, regio of thema onder een afwijkende (hogere) categorie vallen.

¹ Op 29 december is de wet van 2 november 2006 tot wijziging van de Wet op de Inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002 in verband met de invoering van een nieuw stelsel van bewaking en beveiliging in werking getreden (Stb.2006, 574 en Stb.2006,719). Dit heeft geleid tot de toevoeging van onderdeel f aan artikel 7, tweede lid.

De MIVD onderkent drie categorieën. In de zogenoemde categorie I en II aandachtsgebieden (prioriteitsgebieden) wordt nagenoeg het volledige potentieel van de MIVD ontplooid. Voor categorie III aandachtsgebieden (Indications & Warning) zet de MIVD een klein gedeelte van zijn capaciteit in.

categorie I:

- a. Gebieden waar de krijgsmacht in het kader van crisisbeheersingsoperaties en/of de algemene verdedigingstaak wordt / zal worden ingezet (daadwerkelijke inzet of voorbereiden inzet).
- b. Organisaties en personen die zich bezig houden met spionage, subversie, terrorisme, en extremisme en die van directe invloed zijn voor de taakstelling van de krijgsmacht (inclusief uitgezonden eenheden) en waarbij pro-actief onderzoek door de MIVD plaatsvindt.

categorie II:

- a. Gebieden waar de krijgsmacht in het kader van crisisbeheersingsoperaties kan worden ingezet (planning mogelijke inzet) en gebieden waar Nederlandse militairen in het kader van VN, EU of OVSE-missies individueel zijn ingezet dan wel gebieden die gezien hun geografische ligging indirect van invloed (kunnen) zijn op crisisbeheersingsoperaties.
- b. Gebieden die een risico kunnen opleveren voor de veiligheid van het Nederlandse (inclusief Nederlandse Antillen en Aruba) en het bondgenootschappelijk grondgebied.
- c. Organisaties en personen die zich bezig houden met spionage, subversie, terrorisme, en extremisme en die van directe invloed kunnen zijn voor de taakstelling van de krijgsmacht (inclusief uitgezonden eenheden) en waarbij pro-actief onderzoek door de MIVD plaatsvindt.
- d. Gebieden en transnationale thema's (o.a. Terrorisme, Proliferatie en Militaire Techniek) die een speciale belangstelling hebben binnen het Nederlandse veiligheidsbeleid en waarbij pro-actief onderzoek door de MIVD plaatsvindt.

categorie III:

- a. Aandachtsgebieden die uitsluitend in het kader van *Indications & Warning* door de MIVD worden bijgehouden en relevant zijn voor het Nederlandse veiligheids- en defensiebeleid.
- b. Organisaties en personen die zich bezig houden met spionage, subversie, terrorisme, en extremisme en die mogelijk van invloed kunnen zijn voor de taakstelling van de krijgsmacht (inclusief uitgezonden eenheden) en waarbij trendanalyse en/of re-actief onderzoek door de MIVD plaats vindt.
- c. Gebieden en transnationale thema's (o.a. Terrorisme, Proliferatie en Militaire Techniek) die een speciale belangstelling hebben binnen het Nederlandse veiligheidsbeleid en waarbij trendanalyse en/of re-actief onderzoek door de MIVD plaats vindt.

Voor de categorie I en II aandachtsgebieden wordt zowel gevraagd als ongevraagd een diversiteit aan producten geleverd gedurende het jaar. Soort product, frequentie en tijdstip van levering worden, in overleg met de behoeftestellers, halfjaarlijks in het Productieplan vastgesteld. Voor categorie III aandachtsgebieden worden wel inlichtingen verzameld maar in principe geen producten tevoren gepland, tenzij ontwikkelingen met betrekking tot een bepaald gebied dit (op ad hoc basis) rechtvaardigen.

Bij de toewijzing van een categorie spelen naast de dreigingsanalyse, de behoefte en de capaciteit ook de volgende overwegingen een rol.

Korte versus lange termijn. De realisatie van inlichtingen- en veiligheidsproducten is voor een deel planbaar, vergt relatief veel capaciteit en dient veelal integraal en projectmatig benaderd te worden. Gezien de omvang en werkwijze van de MIVD is het van belang om de behoeften en capaciteiten op de korte en lange termijn met elkaar in balans te brengen. Het creëren van een goede informatiepositie, teneinde een kwalitatief hoogwaardige beoordeling te kunnen maken, is een proces

van maanden en soms van jaren. Alle betrokken afdelingen van de MIVD worden hiervoor ingezet en zonodig worden 'externen' verzocht om bijdragen te leveren.

Met name indien Nederland een eigen (van derden) onafhankelijke beoordeling wil maken van een bepaalde regio c.q. een thematisch aandachtsgebied behoort de inzet van bijzondere middelen (capaciteiten van de Afdelingen SIGINT, Geheime Inlichtingen Operaties en Contra-inlichtingen & Veiligheid) en analysecapaciteit (van de Afdelingen Inlichtingen en Contra-inlichtingen & Veiligheid) maximaal op elkaar afgestemd te zijn. Aangezien het tijd kost een informatiepositie op te bouwen, moet bij het jaarplan en de daarvan afgeleide (halfjaarlijkse) productieplannen en verzamelplannen telkenmale rekening worden gehouden met de regio's en thema's waar de MIVD zich de komende jaren (met de beperkte capaciteit) op gaat of blijft richten.

Reguliere versus ad hoc behoeften. De reguliere behoefte voor de korte en langere termijn kan redelijk worden gepland. Edoch de situatie in de wereld kan snel veranderen waardoor een niet voorziene inlichtingenbehoefte zich kan voordoen. In overleg met de behoeftestellers wordt in voorkomend geval bepaald met welke prioriteit en diepgang die ad hoc behoefte wordt ingevuld. Hierbij valt onder andere te denken aan behoeften in het kader van uit te voeren noodhulp, de inzet van het Urban Search and Rescue Team bij calamiteiten en Non-combattant Evacuation Operations (NEO), maar ook de beantwoording van kamervragen en inzageverzoeken. Bij het invullen van de ad hoc behoeften wordt vastgesteld welke andere werkzaamheden tijdelijk in prioriteit kunnen dalen (eventueel al dan niet tijdelijk gestaakt worden), gegeven de beperkte analysecapaciteit van de MIVD.

Uitbreiding MIVD. In het rapport van de Onderzoeksgroep Inlichtingen en Veiligheid Defensie (OIVD), wordt onder anderen een capaciteitsuitbreiding aanbevolen van 190 functies, onder de randvoorwaarde dat bepaalde synergievoordelen worden behaald. In 2007 is de eerste tranche van 70 functies gerealiseerd. Daarnaast is een traject "Versterking MIVD" opgestart waarin ook voorbereidingen worden getroffen voor een verdere uitbreiding van uiteindelijk 120 functies in de komende jaren. Voor het voorliggende Jaarplan 2008 is ervan uitgegaan dat de uitbreiding in 2007 volledig is geëffectueerd en derhalve daadwerkelijk tot verhoging van de productiviteit zal leiden. Verdere uitbreiding in 2008 zal gezien de wervings- en opleidingsinspanning pas in 2009 leiden tot verhoging van de productiviteit.

Taakverdeling met AIVD. De MIVD en AIVD doen jaarlijks een voorstel ten aanzien van de taakverdeling van onderwerpen die worden opgenomen in het Aanwijzingsbesluit van de Minister-President, met als doel om zoveel als mogelijk is te bepalen welke dienst primair verantwoordelijk is voor het verrichten van het onderzoek naar het desbetreffende onderwerp. Uitgangspunt daarbij is zo veel mogelijk doublures te voorkomen door per aandachtsgebied een verantwoordelijke dienst aan te wijzen. De primair voor een taak aangewezen dienst is verantwoordelijk voor de rapportage terzake.

Indien taken niet worden verdeeld streven de diensten zo veel mogelijk naar samenwerking door het formeren van taakgroepen waarbij medewerkers van beide diensten gezamenlijk analyses uitvoeren, onderzoek verrichten en, waar mogelijk, gezamenlijke producten uitbrengen. Dit vindt plaats met inachtneming van de door de hoofden van de diensten vastgestelde werkprocedure tussen de AIVD en MIVD voor de gegevensuitwisseling binnen operationele onderzoeken en samenwerking in het kader van gezamenlijke operationele onderzoeken. Een taakgroep is een operationeel samenwerkingsverband bestaande uit medewerkers van beide diensten. Taakgroepen bundelen de kennis van beide diensten op specifieke nader te bepalen onderwerpen met het oog op grotere effectiviteit, efficiëntie en eenduidigheid in rapportage.

Voor 2008 zijn de volgende taakgroepen voorzien:

- Taakgroep Terrorismedreiging in relatie tot inzet Nederlandse Militairen
- Taakgroep Venezuela/Caribisch Gebied

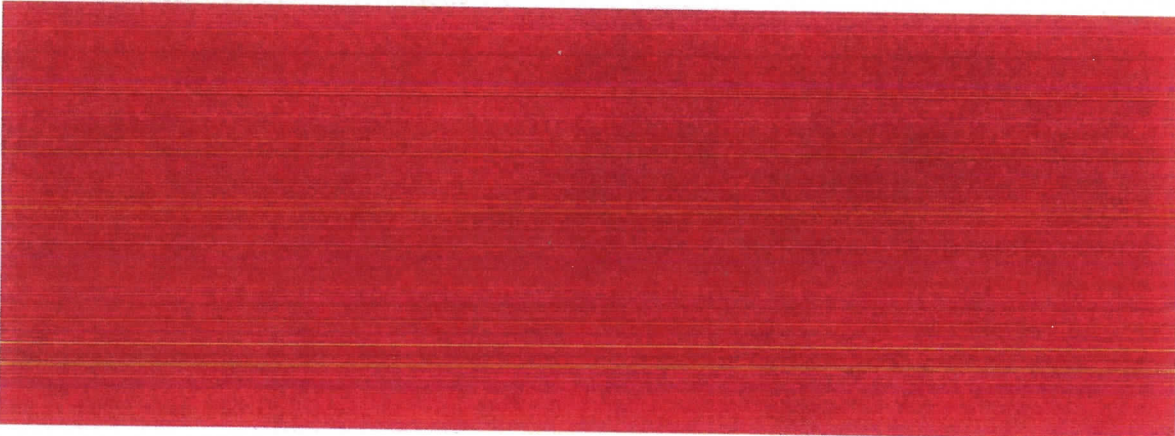
Over onderwerpen waarvoor geen duidelijke taakverdeling is afgesproken tussen de MIVD en de AIVD, en waarvoor ook geen structurele taakgroep wordt ingericht, worden goede afspraken gemaakt. Een voorbeeld hiervan is het Gezamenlijk Operationeel Onderzoek Proliferatie (GOOP). Dit onderzoek richt zich op het ballistische raketprogramma van Iran. Het GOOP wordt in 2008 voortgezet.

Hoofdstuk 3. Aandachtsgebieden

In dit hoofdstuk worden de regionale en thematische aandachtsgebieden van de MIVD op hoofdlijnen toegelicht. Per aandachtsgebied wordt het belang in het kader van de taakstelling MIVD geschetst en vervolgens wordt de mate van inspanning door middel van een categorie-indeling aangegeven. Het hoofdstuk sluit af met een totaaloverzicht van de categorie-indeling. Een verdere detaillering van de genoemde aandachtsgebieden en de Nederlandse betrokkenheid in deze landen is opgenomen in de Termijnvisies 2008.

3.1 Regio Balkan

De betrokkenheid en de fysieke aanwezigheid van de Internationale Gemeenschap (IG) op de Balkan is naar verwachting nog vijf tot tien jaren noodzakelijk. Dit betekent een vorm van militaire presentie van de European Union Force en militaire betrokkenheid bij missies zoals Kosovo Force en United Nations Mission in Kosovo. Nederlandse overheidsfunctionarissen zijn op individuele basis werkzaam bij de European Police Force en de European Union Monitor Mission.

De MIVD zal de minister van Defensie en de Commandant der Strijdkrachten (CDS) regelmatig voorzien van een actueel normbeeld van de regio en in het bijzonder de landen waar Nederlandse militairen opereren.

3.2 Regio Midden Oosten

Het Midden-Oosten neemt een vooraanstaande plaats in het veiligheidsbeleid van het Westen en met name de NAVO en de EU in. De regio is van economisch belang om zijn olievoorraden en strategische scheepvaartroutes. Daarbij blijft deze regio de komende jaren politiek instabiel en een gebied voor (potentiële) conflicten.

Personeel van de Nederlandse krijgsmacht is op diverse niveaus betrokken bij de situatie en de ontwikkelingen in het Midden-Oosten. Nederlandse militairen nemen in NAVO-verband deel aan de Standing NATO Response Force Maritime Group (SNMG), NATO Training Mission in Iraq en mogelijk ook aan operatie Enduring Freedom (Combined Taskforce Maritime (CTF-150). Voor de VN levert Nederland maritieme bijdrage aan United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL) en aan de United Nations Truce Supervision Organisation (UNTSO) in Syrië, Libanon en Israël. Daarnaast nemen militairen deel aan de EU-waarnemersmissie in Gaza.

De MIVD richt zich op de veiligheidssituatie van de Nederlandse eenheden en individuele militairen die deelnemen aan de operaties in de regio. Twee landen in de regio, Iran en Syrië vormen een potentieel militair risico voor de NAVO en derhalve voor Nederland. Deze twee landen hebben daarom een bijzondere aandacht.

Ook op het gebied van terrorisme verricht de MIVD onderzoek, zie hiervoor verder paragraaf 3.11: Internationaal Terrorismisme.

De MIVD zal de minister van Defensie en de CDS regelmatig voorzien van een actueel normbeeld van de regio en in het bijzonder de landen waar Nederlandse militairen opereren.

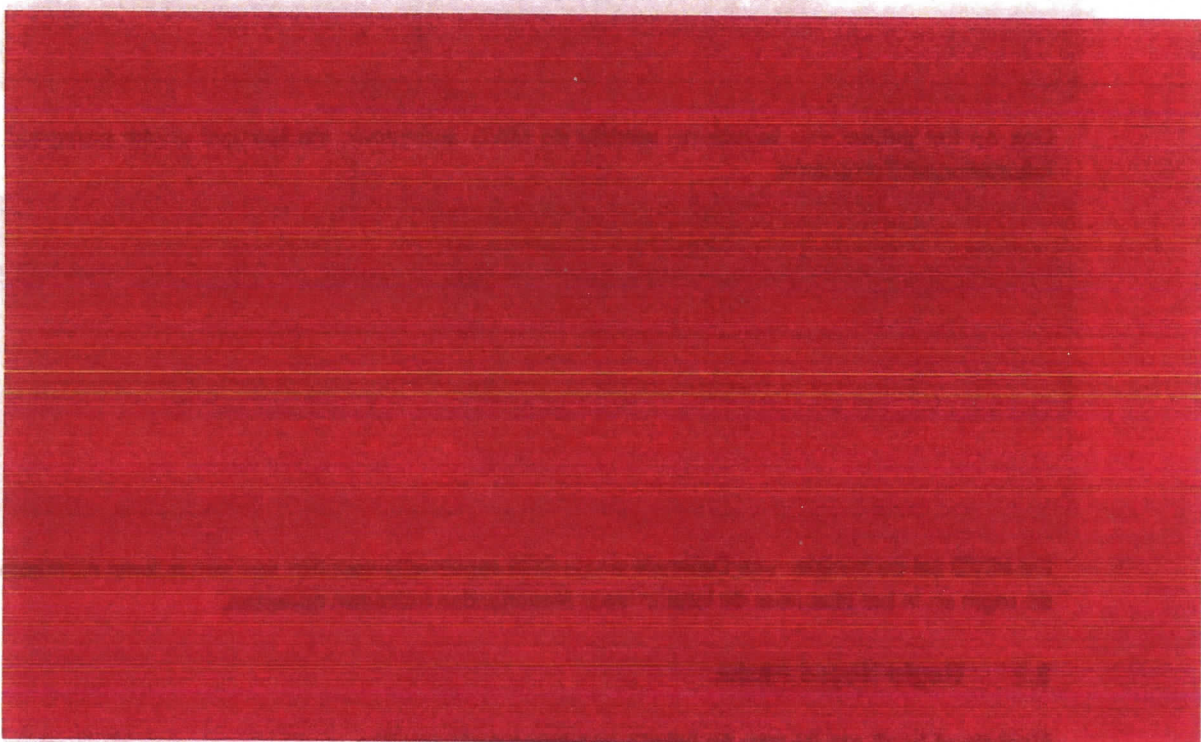
3.3 Regio Noord Afrika

Nederland heeft als lid van de NAVO bondgenootschappelijke verplichtingen waarbij de verdediging van het NAVO-grondgebied voorop staat. Voortvloeiend hieruit maakt de Koninklijke Marine deel uit van NAVO-eenheden die voornamelijk in de Middellandse Zee (SNMG) opereren. Daarnaast neemt Nederland deel (maritiem) aan UNIFIL en is er sprake van een mogelijke maritieme deelname aan CTF-150 (onderdeel van Operation Enduring Freedom [OEF]).

3.4 Regio Sub Sahara Afrika

In Afrika zijn op individuele basis Nederlandse militairen betrokken bij internationale missies zoals United Nations Security in Democratische Republiek Congo, United Nations Mission in Sudan en Security Sector Reform in Burundi en Mali. De instabiliteit in de regio Sub Sahara Afrika maakt dat een verzoek tot welke inzet dan ook zich doorgaans op een moeilijk voorspelbare plaats en tijd zal voordoen. De betrokkenheid van Nederland en de EU bij Afrika zorgt er evenwel voor dat vrijwel doorlopend met een inzet van Nederlandse militairen op in beginsel humanitair gebied bij conflicten en natuurrampen (droogte, watersnood) rekening wordt gehouden.

Soedan heeft de belangstelling van de MIVD in verband met de aanwezigheid van Nederlandse militairen in Zuid Soedan en het conflict in Darfur en de gevolgen die interne conflicten in Soedan hebben voor de regio. Ook de militaire conflicten in het gebied van de Grote Meren hebben de aandacht van de MIVD, met name de Democratische Republiek Congo in verband met de aanwezigheid van Nederlandse militairen en de betrokkenheid van de EU.

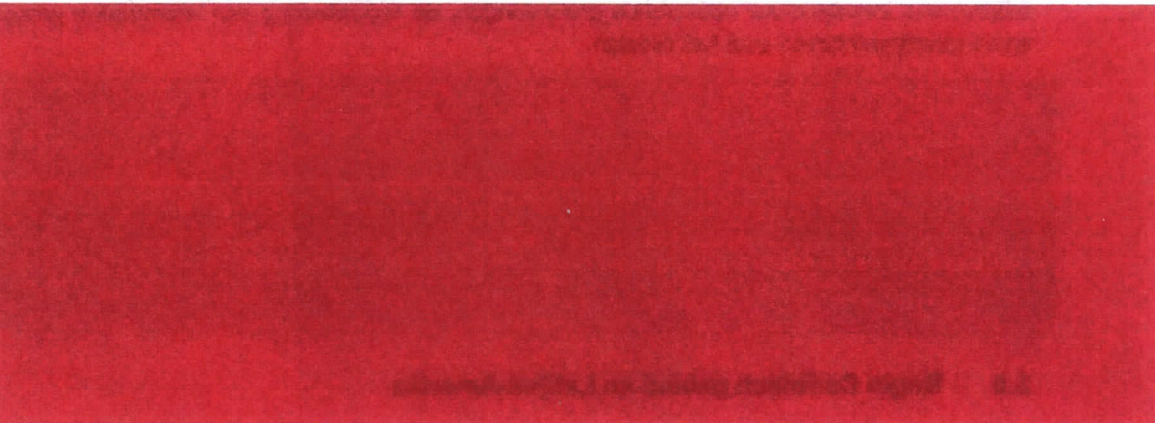
De MIVD zal de minister van Defensie en de CDS regelmatig voorzien van een actueel normbeeld van de regio en in het bijzonder de landen waar Nederlandse militairen opereren.

3.5 Regio Voormalige Sovjet Unie

De uitstralingseffecten van toekomstige ontwikkelingen in de Russische Federatie hebben een directe invloed op de lidstaten van de NAVO en EU. Desondanks lijkt de kans dat de Nederlandse defensieorganisatie direct of indirect bij militaire activiteiten op Russisch grondgebied betrokken zal raken, anders dan 'Partnership for Peace' of vlootbezoeken en dergelijke, nihil. In de belangstelling van de MIVD staan, naast de militaire aspecten van het land, de binnenlandse stabiliteit en de relatie van Rusland met andere voormalige Sovjetrepublieken.

De (sluimerende) conflicten in de Kaukasus, en vooral de regionale destabiliserende uitstralingseffecten daarvan, worden gevolgd. In het bijzonder gaat de aandacht uit naar Georgië. Dit land wil toetreden tot de NAVO en de EU. Het land is bezig zijn krijgsmacht te reorganiseren en het heeft interne conflicten die een relatie hebben met Rusland. Bovendien is Rusland bezig zijn laatste troepen uit Georgië terug te trekken. Het sluimerende conflict tussen Armenië en Azerbeidzjan over Nagorno-Karabach lijkt, alle inspanningen van de OVSE ten spijt, niet op korte termijn te worden opgelost. Een hervatting van de vijandelijkheden tussen Armenië en Azerbeidzjan is voornamelijk onwaarschijnlijk, maar kan niet worden uitgesloten.

Het belang van Moldavië is ten opzichte van vorig jaar verminderd. In dit kader volgt de MIVD in mindere mate de algemene veiligheidssituatie in Moldavië, waarbij specifieke aandacht uitgaat naar de ontwikkelingen rond de Russische aanwezigheid in Trans-Dnjestrië.

3.6 Regio Zuid-Azië

Centraal in deze regio staan voor de MIVD de operaties ISAF (International Stabilisation and Assistance Force) en OEF (Operation Enduring Freedom) in Afghanistan. De ontplooiing van Nederlandse troepen in de provincie Uruzgan noodzaakt de MIVD de intensieve inlichtingeninspanning ten aanzien van Afghanistan voort te zetten. Zolang Nederland deelneemt aan deze operaties in Afghanistan, volgt de MIVD de ontwikkelingen in Pakistan die van invloed zijn op de veiligheidssituatie in Afghanistan.

De MIVD richt zich in beperkte mate op India

De MIVD zal de minister van Defensie en de CDS regelmatig voorzien van een actueel normbeeld van de regio en in het bijzonder de landen waar Nederlandse militairen opereren.

3.7 Regio Zuidoost- en Oost-Azië

China neemt een prominente rol in op militaire en politiek-economische gebied in de regio waarvan de effecten ook mondiaal merkbaar zijn. China is een grootverbruiker van grondstoffen voor haar industrie. De MIVD richt zijn onderzoek met name op de modernisering van de krijgsmacht. Met name de ontwikkelingen bij de zee en luchtmacht zijn van belang voor de veiligheidssituatie in de regio.

De MIVD volgt in Indonesië de voortgang van het democratiseringsproces van de Indonesische strijdkrachten. Daarnaast hebben de politiek-militaire ontwikkelingen in de perifere gebieden Atjeh en Papoea de aandacht. Verder richt de MIVD zich op terroristische organisaties en hun eventuele relaties met internationaal opererende groeperingen, de radicalisering van Islamitische groeperingen en de gevolgen hiervan voor het Westen.

3.8 Regio Caribisch gebied en Latijns-Amerika

Binnen de regio wordt onderscheid gemaakt tussen landen die vanwege de nabijheid tot de NA&A om directe Nederlandse belangstelling vragen, en de landen die de directe omgeving van de NA&A vertegenwoordigen, samen het Caribisch gebied vormend.

De MIVD volgt de ontwikkelingen in Venezuela en met name ontwikkelingen gericht op de opbouw van de krijgsmacht. Verder profileert Venezuela zich meer en meer in het Caribische gebied en Latijns-Amerika en probeert invloed te verkrijgen. Daarnaast wordt binnen het Caribisch gebied aandacht besteed aan transnationale verschijnselen die een potentiële dreiging vormen voor of anderszins effecten kunnen hebben op het koninkrijksgebied en de aanwezige krijgsmachtonderdelen. In dit kader wordt informatie verzameld over mogelijk relevante koopvaardijbewegingen tussen het Caribisch gebied en Europa.

Bijzondere belangstelling bestaat voorts voor Suriname in verband met de uit historisch oogpunt speciale relatie met Nederland, de drugsproblematiek en de training van Nederlandse militairen in Suriname. De MIVD volgt in het algemeen de ontwikkelingen op hoofdlijnen om te bezien in hoeverre er ontwikkelingen plaatsvinden die van belang kunnen zijn voor de NAA of de in de regio opererende marineschepen en in het bijzonder voor Commandant Zeemacht Caribisch Gebied (CZMCARIB).

3.9 Proliferatie CBRN

De proliferatie van chemische, biologische, radiologische en nucleaire (CBRN) technologie, wapens en de daarbij behorende overbrengingsmiddelen is een mondiaal probleem. Voor Nederland als lid van de NAVO en als leverancier van troepen voor buitenlandse missies brengt dit de nodige zorg met zich mee. De MIVD blijft zijn aandacht richten op de landen van zorg (statelijke actoren) en op terroristische organisaties (niet-statelijke actoren) waar het gaat om de pogingen van deze actoren CBRN- en of overbrengingsmiddelen te verwerven, te handhaven of te verbeteren. In het bijzonder richt het onderzoek zich op de aard van de middelen die deze organisaties wensen te verwerven dan wel het soort "wapens" dat men wenst te ontwikkelen en wanneer deze "wapens" eventueel operationeel inzetbaar zouden kunnen zijn.

Verder is er aandacht voor zogenoemde proliferatienetwerken. Daarbij wordt onder andere in het kader van het Proliferation Security Initiative (PSI) informatie verzameld ten behoeve van het voorkomen dan wel onderscheppen van transporten van (onderdelen van) massavernietigingswapens en hun overbrengingsmiddelen over zee, land of door de lucht.

Voor het aandachtsgebied CBRN/proliferatie rapporteert de MIVD over CBRN-dreigingen met het oog op een adequate opbouw van de Nederlandse krijgsmacht (bijvoorbeeld beschermingsprogramma's en beschermingsmiddelen). Voorts wordt een algemeen CBRN-risicobeeld (normbeeld) opgesteld dat uitgangspunt is voor elders binnen de MIVD te realiseren inlichtingenproductie en voor informatie-uitwisseling met onder andere het NAVO Weapons of Mass Destruction-centrum in Brussel, de EU, het ministerie van Buitenlandse Zaken, het Joint Kenniscentrum CBRN en de NCTb.

Proliferatie van conventionele wapens wordt als zodanig niet gevolgd.

Vanuit het perspectief van wijzigingen in het militair vermogen van risicolanden wordt de import van conventionele wapens (legaal of illegaal) wel gevolgd.

3.10 Militaire Techniek

De MIVD maakt een doeltreffende inschatting van zowel de huidige als de toekomstige wapentechnische capaciteiten (slagkracht) van potentiële tegenstanders.

Deze wapensystemen worden in voorkomend geval door een nadere analyse van gespecialiseerd personeel van defensielaboratoria geëvalueerd teneinde betrouwbare prestatiegegevens te genereren.

3.11 Internationaal Terrorisme

De MIVD richt zich op groeperingen die betrokken zijn bij internationaal terrorisme en als zodanig van belang zijn voor het Nederlandse defensie- en veiligheidsbeleid (waarschuwingsfunctie) en die vanuit inlichtingenoogpunt van belang zijn in de context van de bijdragen van de NAVO en de EU in de strijd tegen terrorisme. Daartoe zullen normbeelden (profielen) worden opgebouwd met betrekking tot individuele terroristische groeperingen (hun doelstellingen, organisatie, 'modus operandi', bewapening, financiering). Tevens wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden en inspanningen van terroristische groeperingen om de beschikking te krijgen over massavernietigingswapens. De aandacht gaat daarbij met name uit naar islamistisch geïnspireerde en anti-westers georiënteerde terroristische organisaties zoals al-Qa'ida en hieraan gelieerde groeperingen dan wel hierdoor geïnspireerde bewegingen. Vanuit de internationale context wordt de dreiging voor Nederland, Nederlandse belangen in het buitenland en Nederlandse militairen in het buitenland geformuleerd in nauwe samenwerking met de AIVD en KLPD.

Wat is islamistisch? Er is een verschil tussen islam en islamisme. De islam is een grote wereldreligie, islamisme is een politieke ideologie. Islamisme is een bepaalde, zeer radicale interpretatie van de islam. Alles dat vanuit het perspectief van de radicalen afwijkt van de 'zuivere leer', moet middels een 'heilige oorlog' (jihad) bestreden worden. De 's' in de term islamistisch geeft het essentiële verschil aan tussen de religie en de politieke ideologie. Islamisme (of islamistisch) moet dus niet worden verward met de islam (of islamitisch). Derhalve dient het gebruik van de termen 'islamitisch terrorisme' of 'moslimterrorisme' vermeden worden. Het overgrote deel van de moslims ziet terrorisme als on-islamitisch. Om vergelijkbare reden kan evenmin de term 'religieus geïnspireerd terrorisme' worden gebruikt. Dit voedt de gedachte dat een religie als zodanig de basis zou kunnen vormen voor geweldpleging. Bron: NCTb.

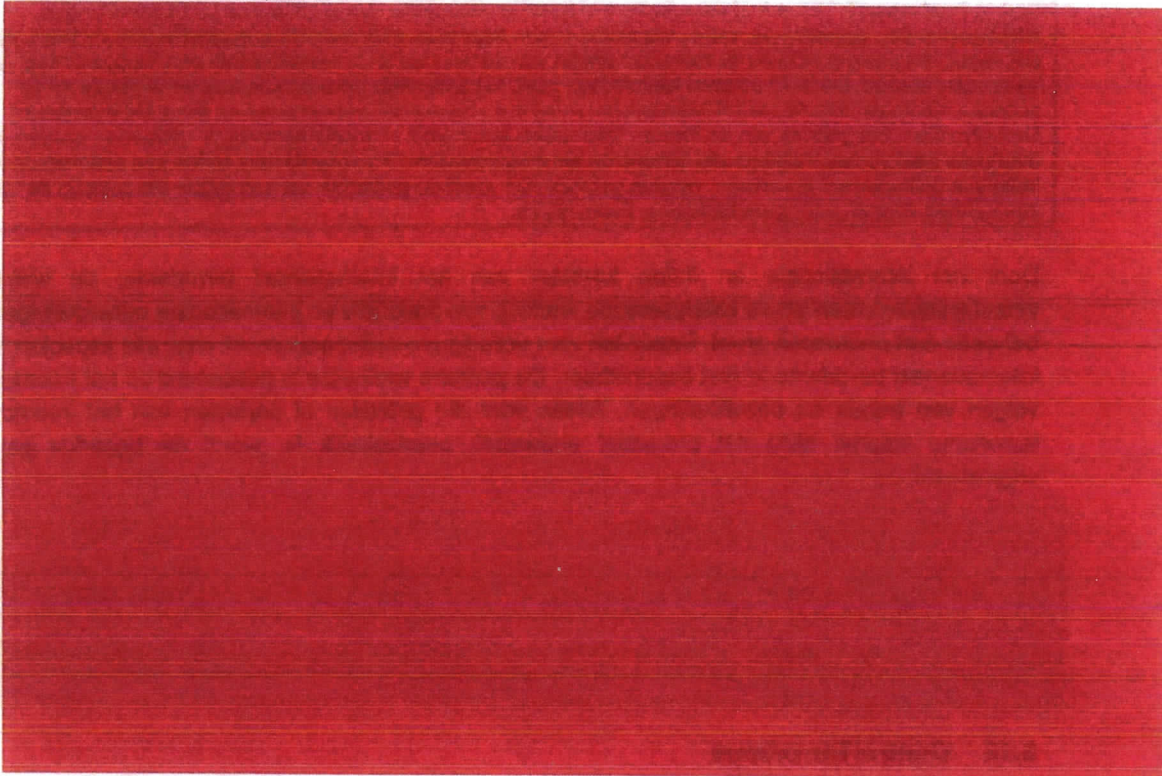
Door het internationale en fluïde karakter van het internationaal terrorisme, de wisselende verschijningsvormen en de katalyserende werking van nationale en internationale ontwikkelingen is de behoefte aan onderzoek groot. Capaciteit voor volledig pro-actief onderzoek naar alle aspecten van het internationaal terrorisme is niet beschikbaar. De primaire werkwijze is gebaseerd op het internationaal volgen van trends en ontwikkelingen. Alleen voor die gebieden of aspecten van het internationaal terrorisme waaruit blijkt dat pro-actief onderzoek noodzakelijk is, wordt de beperkte capaciteit vrijgemaakt.

3.12 Contra-Terrorisme

De MIVD richt zich op die terroristische bedreigingen die van invloed (kunnen) zijn op de inzet en het optreden van de Nederlandse krijgsmacht. Onderzoek naar het gebruik van internet voor "information operations" door personen en groeperingen is onderdeel van het aandachtsgebied.

De dreiging die uitgaat van internationale terroristische organisaties naar de Nederlandse krijgsmacht en bedrijven in Nederland met defensie-orders (zogenoemde ABDO-bedrijven), blijft in de komende jaren mede de aandacht van de MIVD bepalen.

3.13 Contra-Spionage

Op het gebied van contra-spionage in Nederland werkt de MIVD samen met de AIVD.

3.14 Contra-Extremisme

Het toepassen van radicale politiek-ideologische of religieuze beginselen, die worden aangehangen door personen of organisaties met als doel de paraatheid, veiligheid of de integriteit van de krijgsmacht aan te tasten, onderzoekt de MIVD voor zover hiervan dreiging uitgaat naar defensiebelangen. Dit geldt zowel in eigen land als voor de diverse gebieden waar Nederlandse troepen actief zijn. Onderzoek naar het gebruik van internet voor "information operations" door personen en groeperingen is onderdeel van het aandachtsgebied. Extremisme uit zich in relatie tot de krijgsmacht in drie vormen, te weten politiek rechts-ideologisch, politiek links-ideologisch en religieus geïnspireerd extremisme. De MIVD stelt op basis van commandantenmeldingen en vergelijkbare meldingen onderzoek in en concipieert dreigingappreciaties. Op basis van deze dreigingappreciaties kan de krijgsmacht maatregelen treffen om zich te beschermen tegen genoemde risico's. Op basis van de trendanalyse wordt getracht pro-actief onderzoek te verrichten. De verwachte capaciteit hiervoor is beperkt aanwezig, waardoor onderzoeken primair incident gestuurd blijven.

De MIVD richt het onderzoek naar politiek rechts-extremisme op het onderkennen van personen of groepen van personen, werkzaam of anderszins aanwezig bij Defensie, die het rechts-extremistische gedachtegoed aanhangen en uitdragen. Primair gaat de aandacht uit naar defensiepersoneel tewerkgesteld in Nederland, op de Nederlandse Antillen en Aruba of in uitzendgebieden. Ook bij ABDO-bedrijven wordt na melding onderzoek gedaan. Daarbij zal uit het onderzoek blijken in hoeverre personen gelieerd of lid zijn, dan wel (actief) steunverlening geven aan rechts-extremistische partijen en organisaties.

De MIVD verricht onderzoek naar enkele antimilitaristische personen en groeperingen zoals Onkruid en gelegenheidsgroeperingen zoals de Radicale Anti Militaristische Actie. Links-extremisme komt binnen Defensie niet of nauwelijks voor. De acties vanuit de politiek links-extremistische hoek, leiden veelal tot materiële schade aan eigendommen van Defensie.

Islamistische personen en groepen hebben al langere tijd de aandacht van de MIVD. Dat geldt met name voor groeperingen in operatiegebieden die een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid van aldaar ingezet Nederlands defensiepersoneel. Daarnaast wordt er steeds meer aandacht besteed aan islamistische bedreigingen die zich in en vanuit de krijgsmacht zélf kunnen voordoen. Concreet richt het onderzoek van de MIVD naar islamisme zich op het onderkennen van personen of groepen van personen, werkzaam of anderszins aanwezig bij Defensie, die een islamistisch gedachtegoed aanhangen en uitdragen op grond waarvan onvoldoende waarborgen aanwezig worden geacht dat betrokkene(-n) onder alle omstandigheden de uit hun vertrouwensfunctie voortvloeiende plichten getrouwelijk volbrengen.

De MIVD voert, op grond van de Wet veiligheidsonderzoeken, veiligheidsonderzoeken uit om te voorkomen dat personen met extremistische denkbeelden in dienst treden bij Defensie. Tevens voert de MIVD, op grond van de Wiv2002, contra-inlichtingenonderzoeken naar personen waarvan vastgesteld is dat er sprake is van lidmaatschap of steunverlening aan organisaties waarvan het gedachtegoed in strijd is met de democratische rechtsorde.

Op het gebied van contra-extremisme in Nederland wordt samengewerkt met de AIVD.

3.15 Beveiligingsbevordering en veiligheidsonderzoeken

Dreigingsanalyse nationaal grondgebied. Uitvoering van nationale taken door Defensie (3e hoofdtaak) vindt plaats onder gezag van de Minister van Binnenlandse zaken dan wel Minister van Justitie. Slechts in uitzonderlijke gevallen wordt het gezag belegd bij de Minister van Defensie. Specifiek voor terrorismebestrijding ressorteert onder zowel de Minister van Binnenlandse Zaken als Justitie de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding (NCTb), welke over gemandateerde bevoegdheden beschikt voor het afkondigen van maatregelen ter voorkoming of bestrijding van terroristische aanslagen. De verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid voor het treffen van beveiligingsmaatregelen voor personen, diensten, evenementen en objecten in Nederland is geregeld in het "Stelsel Bewaken en Beveiligen". Coördinatie over de uitvoering van maatregelen is belegd bij de Coördinator Bewaken Beveiligen van de NCTb.

Alle objecten, diensten, personen en evenementen waarvoor de Rijksoverheid verantwoordelijk is, staan benoemd in de Bewakingslijst en de evenementen kalender van de NCTb. Hierin zijn ook defensieobjecten, diensten, personen en evenementen in opgenomen. Zowel de MIVD, AIVD als de KLPD zijn verzocht hiervoor gevraagd en ongevraagd dreigingsanalyses uit te voeren (F-taak in Wiv 2002). De MIVD levert zijn analyses gebaseerd op de informatiepositie verkregen uit de reguliere taakstelling in het binnen- en buitenland.

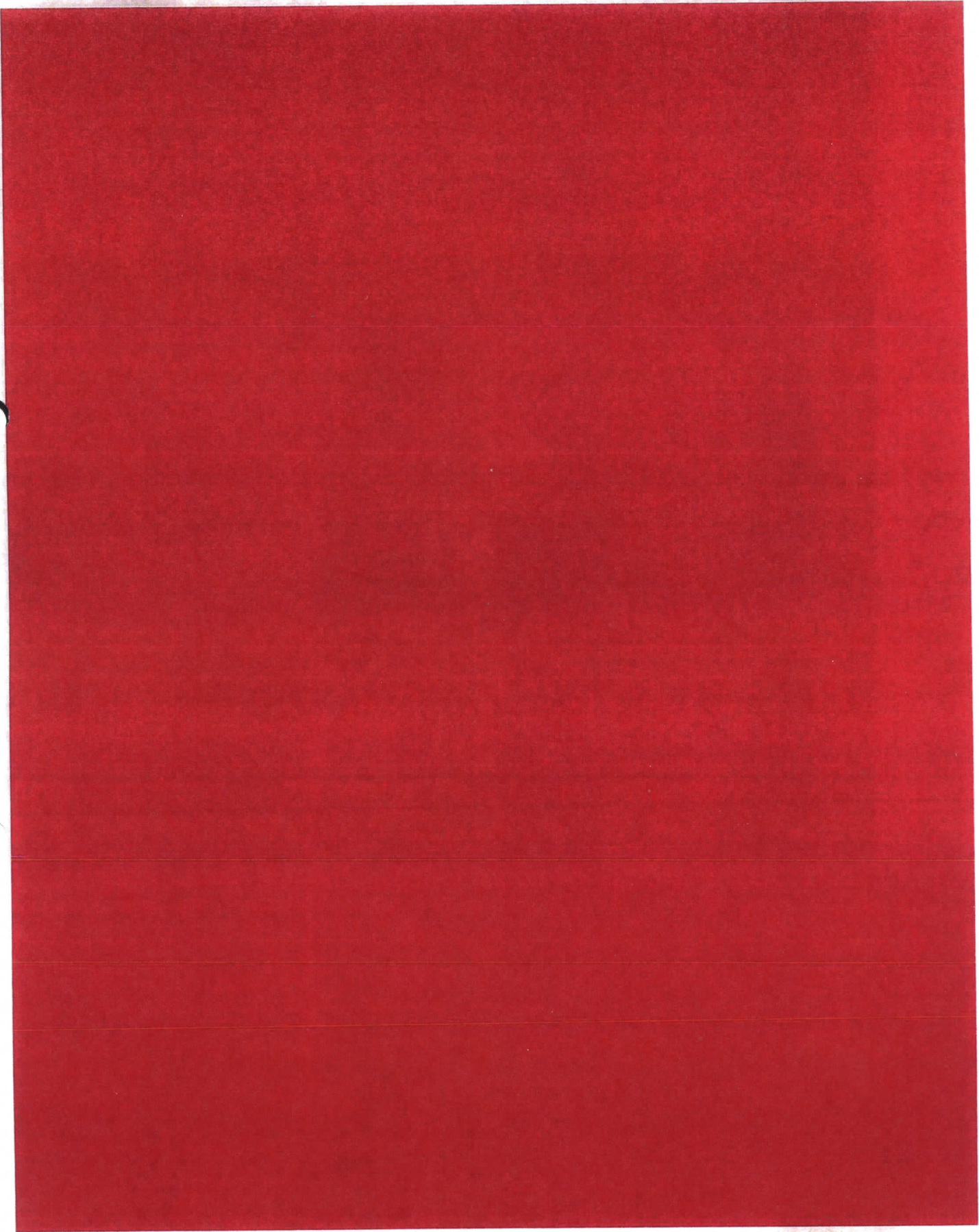
Verder levert de MIVD elk halfjaar een bijdrage aan de nationale Dreigingsanalyse voor een tiental cruciale sectoren van de Nederlandse samenleving (o.a. luchthavens, zeehavens, olie & chemie, spoor), ter ondersteuning van de besluitvorming voor het treffen van beveiligingsmaatregelen. Voor het Dreigingsbeeld Terrorismen Nederland (DTN) van de NCTb levert de MIVD vier maal per jaar een dreigingsanalyse vanuit het internationaal terrorisme naar Nederland.

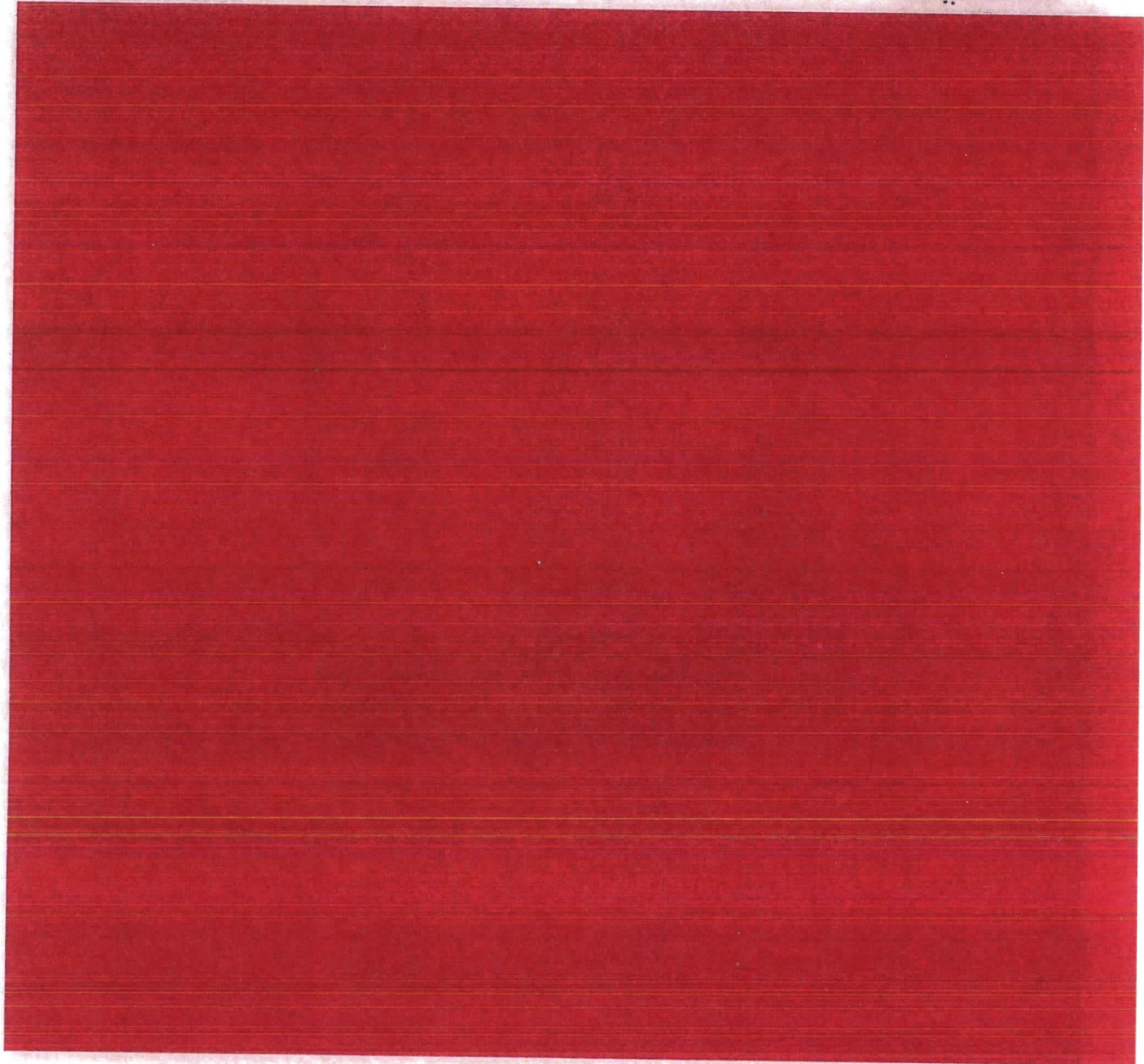
Niet alle voor defensie relevante objecten, diensten, personen en evenementen zijn opgenomen in de Bewakingslijst en de evenementenkalender van de NCTb. Aanvragen om dreigingsanalyses vanuit defensie voor specifieke evenementen en activiteiten (ook host nation) worden op basis van prioriteit en capaciteit geleverd. Daarnaast levert de MIVD twee maal per jaar een actualisering van het normbeeld 'Dreigingsanalyse nationaal grondgebied Defensie' waarin naast (international) terrorisme tevens de dreiging op het gebied van spionage en extremisme richting Defensie staat beschreven. Er is onvoldoende capaciteit om dit vier maal per jaar te doen. Volstaan wordt, voor zover relevant, met verspreiding van de MIVD dreigingsanalyse voor het DTN richting de defensieonderdelen.

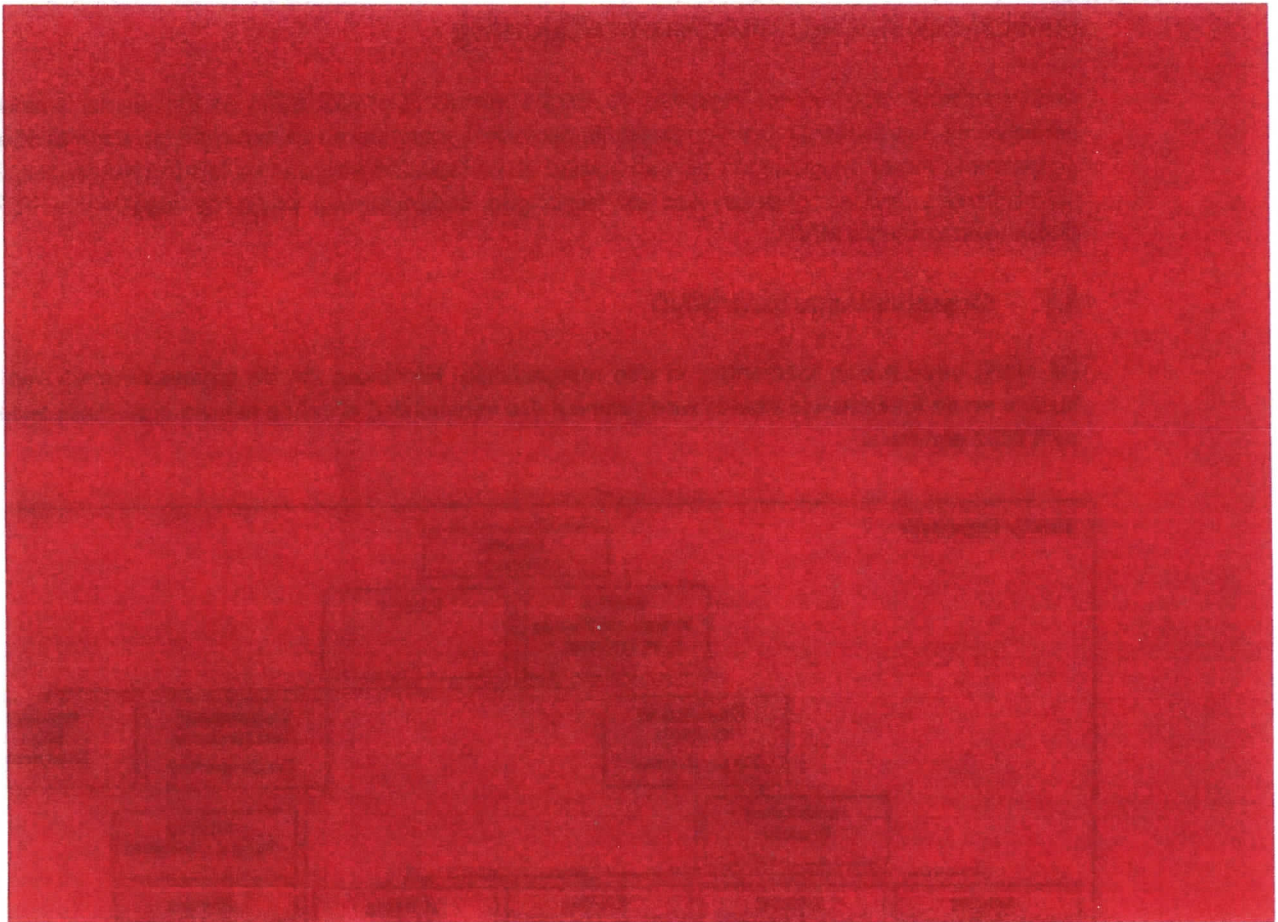
Beveiliging internationale inzet/oefening eenheden Defensie. Voor inzet en oefeningen door Nederlandse eenheden in niet-NAVO landen worden nationale contra-inlichtingen en veiligheidsassessments verzorgd. Voor inzet of oefeningen in NAVO-verband is het gastland hiervoor verantwoordelijk. Desgevraagd levert de MIVD informatie aan de NAVO. Voor NAVO-landen geldt het zogenoemde 'host-nation'-principe. De verantwoordelijkheid van onderkennen van een dreiging aldaar, het neutraliseren ervan en het waarborgen van de veiligheid van een inzet of oefening ligt bij het gastland. Na aankondiging van de inzet of oefening wordt op initiatief van het gastland een contra-inlichtingen en veiligheidsassessment opgesteld. In voorkomend geval adviseert het gastland om de inzet of oefening af te gelasten of anderszins te richten.

Industrieveiligheid. Industrieveiligheid omvat de beveiliging van personeel, materieel en gegevens (informatie) bij civiele bedrijven die zijn belast met de uitvoering van gerubriceerde of vitale defensieopdrachten. Het werkterrein strekt zich uit tot de gehele defensieorganisatie en tot de bedrijven die voor Defensie, NAVO, EU of andere landen gerubriceerde dan wel gevoelige opdrachten uitvoeren (zogenoemde ABDO-bedrijven). Aan deze bedrijven worden adviezen verstrekt met betrekking tot de implementatie van de opgelegde beveiligingseisen. Ook wordt controle uitgeoefend op de naleving van de beveiligingsmaatregelen. Bedrijfsbezoeken worden afgelegd ten behoeve van advies en controle op de beveiliging van gerubriceerde informatie en de naleving van het beleid, alsmede voor het verzorgen van voorlichting om het veiligheidsbewustzijn van het personeel van defensieorderbedrijven te vergroten. Voor 2008 wordt rekening gehouden met ongeveer 600 ABDO-bedrijven. Het uitvoeren van veiligheidsaudits bij de grotere ABDO bedrijven vergt meer capaciteit dan beschikbaar. Er is inmiddels een Pilot-project goedgekeurd en opgestart om de grotere veiligheidsaudits uit te besteden, waardoor aan de behoefte kan worden voldaan. Op het gebied van industrieveiligheid wordt intensief samengewerkt met de AIVD.

Personele veiligheid. Al het defensiepersoneel dat een vertrouwensfunctie bekleedt, dient te beschikken over een geldige Verklaring van Geen Bezwaar (VGB). Hetzelfde geldt voor personen die kennis hebben of kunnen nemen van (Defensie gerelateerde) staatsgeheimen (ABDO-bedrijven, inhuurkrachten e.d.). Alvorens wordt overgegaan tot afgifte van een VGB wordt een veiligheidsonderzoek uitgevoerd. Voor 2008 wordt gezien de wervingsdoelstellingen van Defensie rekening gehouden met ongeveer 35.000 aanvragen. Als gevolg van de in 2007 geëffectueerde versterking is de capaciteit voldoende om deze aantallen te verwerken. Er is onvoldoende capaciteit beschikbaar om piekbelastingen door werving, projecten of operationele inzet op te vangen. De MIVD verwacht dat de druk op de gemiddelde doorlooptijden afneemt maar sluit niet uit dat alle aanvragen binnen de wettelijke termijn afgehandeld kunnen worden. De KMAR heeft een behoefte gesteld om de veiligheidsonderzoeken voor KMAR personeel te verdiepen. Hieraan wordt invulling gegeven als het hiervoor benodigde extra personeel door de KMAR ter beschikking wordt gesteld.

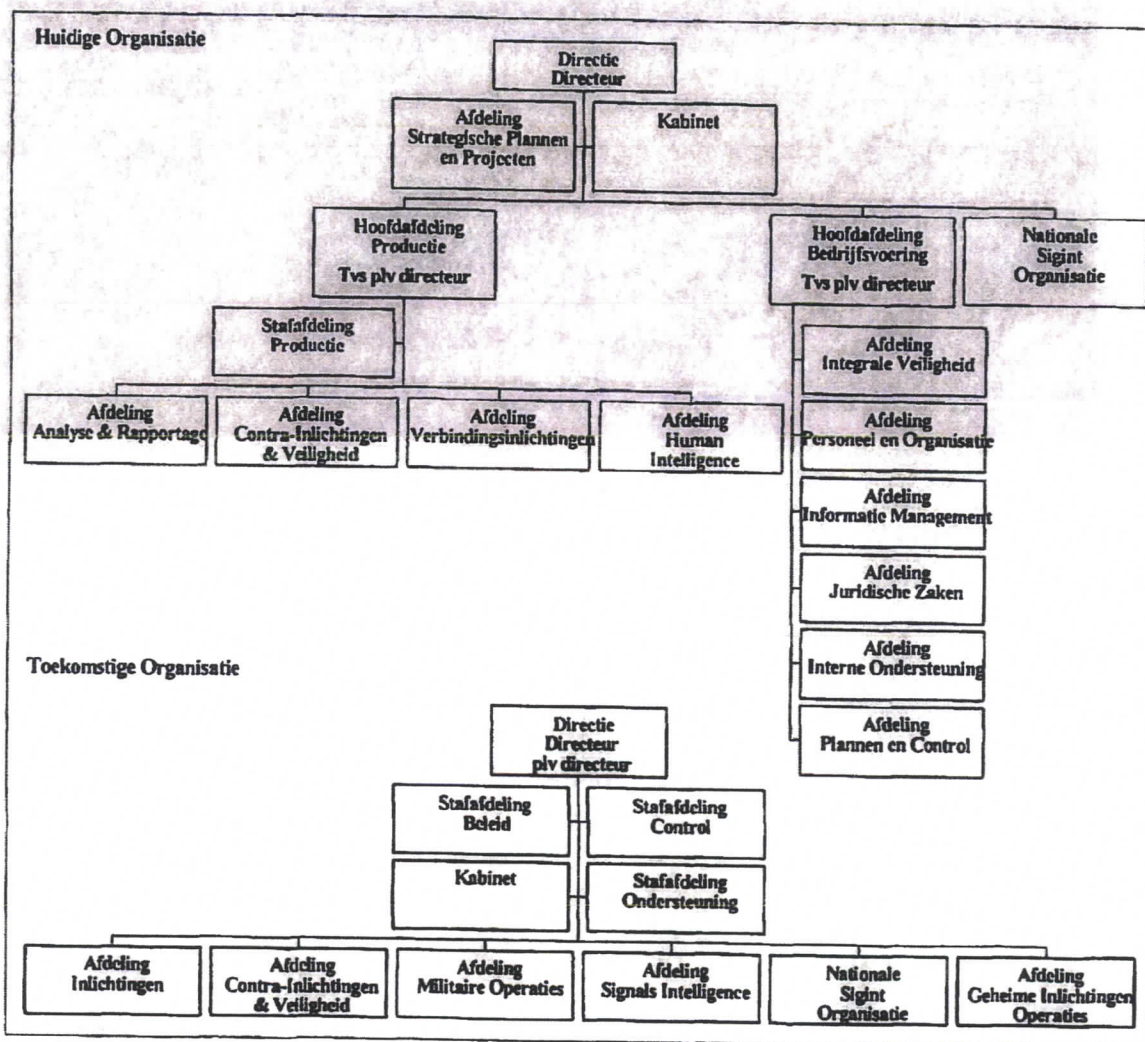

Hoofdstuk 4. Organisatie-ontwikkeling

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op enkele speerpunten voor 2008 en een aantal middelen gerelateerde aandachtsgebieden (organisatie, personeel, materieel en samenwerking). Deze middelen gerelateerde aandachtsgebieden zijn van invloed op de taakuitvoering van de MIVD. Daarnaast zullen ook indicaties worden gegeven van de benodigde ondersteuning vanuit de krijgsmacht bij de taakuitvoering van de MIVD.

4.1 Organisatiestructuur MIVD

De MIVD bevindt zich momenteel in een reorganisatie. Hieronder zijn de organogrammen van de huidige en de toekomstige situatie weergegeven. De verwachting is dat de nieuwe organisatie tweede helft 2007 een feit is.

4.2 Speerpunten MIVD

Naast de prioriteitsstelling in dit jaarplan ter sturing van het primaire productieproces heeft de MIVD de volgende speerpunten voor activiteiten in 2008 onderkend:

- 1. Verbetering defensie I&V keten.** De traditionele scheiding tussen strategische, tactische en operationele inlichtingen van voorheen geldt niet langer in expeditie-operaties waar tegen ook niet-reguliere tegenstanders wordt opgetreden. De keten-benadering impliceert dat I&V vraagt om een andere benadering, zowel in gereedstelling als in operaties. De MIVD en de operationele onderdelen onder de CDS moeten daartoe nauw samenwerken, zodat geen gaten in de keten vallen of belangrijk tijdsverlies plaatsvindt. De aanbeveling uit het rapport OIVD om te komen tot de oprichting van een Defensie Inlichtingen en Veiligheidsraad heeft inmiddels geleid tot de vorming van deze raad onder voorzitterschap van de SG. In deze raad hebben alle direct betrokkenen bij de I&V keten zitting, waarbij de MIVD het secretariaat op zich neemt en de D-MIVD optreedt als I&V-autoriteit. Daarnaast wordt het uitwerken van verdergaande integratie van uitgezonden I&V elementen, het zgn. Joint Collection & Fusion Cell concept (JCFC), I&V personeelsbeleid, kwaliteitszorg en versterking van de personele capaciteit ter hand genomen. Tevens worden nader onderzocht hoe Open Source Intelligence (OSINT) en Imagery Intelligence (IMINT) defensiebreed beter kan worden benut. Ook wordt de J2-functie bij de DOPS van de Defensiestaf ondergebracht. Deze functionaliteit viel tot voor kort direct onder de MIVD.
- 2. Loopbaanbeleid I&V personeel.** In het rapport OIVD is o.a. aangegeven dat de kwaliteit van het I&V personeel voor verbetering vatbaar is. Een goede ervaringsopbouw en loopbaanontwikkeling voor I&V personeel in de gehele keten is daarbij van groot belang. HDP is opgedragen beleidsvoorstellen te doen die moeten leiden tot een beter en aantrekkelijker loopbaanpatroon voor militairen binnen de I&V keten. Daarnaast geldt dat voor burgers de mogelijkheden voor een bredere uitwisseling met andere aan I&V gerelateerde diensten bij de overheid worden onderzocht. MIVD draagt bij aan het formuleren van beleidsvoorstellen.
- 3. Verbeterplan veiligheidsonderzoeken.** Naar aanleiding van het rapport Onderzoeksgroep Inlichtingen en Veiligheid Defensie (OIVD) wordt het proces met betrekking tot de veiligheidsonderzoeken onder de loep genomen. Hierbij ondergaan de criteria die gesteld zijn aan een veiligheidsonderzoek een herijking. Ook de frequentie waarmee herhalingsonderzoeken uitgevoerd worden, zijn onderwerp tijdens deze 'herijkingstudie'.
- 4. Implementatie project Herinrichting Technische Infrastructuur (HTI).** Een goede ICT-infrastructuur, tot in het uitzendgebied, is voor een I&V-organisatie een essentieel onderdeel. Voor de MIVD zijn de systemen die gebruikt worden voor de verwerving en verwerking van geheime informatie de "hoofdwapensystemen". Hiervoor dient de MIVD dan ook 'state of the art' systemen te hebben. Mede daartoe start de uitrol van de nieuwe ICT-infrastructuur, onder de naam ATLAS, ultimo 2007 en zal begin 2008 afgerond zijn.
- 5. Implementatie reorganisatie MIVD.** Het traject 'Versterking MIVD' houdt rekening met de gefaseerde instroom van initieel 190 extra functies voor de MIVD. Bovendien wordt een nieuwe organisatie en werkwijze ingevoerd. Deze reorganisatie hangt tevens samen met reorganisaties elders in de krijgsmacht, bijvoorbeeld het inrichten van een volledige J2 functionaliteit bij de DOPS. Tijdens deze reorganisatie en de mogelijke verhuizing van de MIVD naar een andere locatie wordt zorggedragen voor een continuïteit in de dienstverlening van de MIVD, zodat de klant zo weinig mogelijk merkt van de reorganisatie.

4.3 Organisatorische aandachtspunten

Reorganisatie MIVD. Om te kunnen voldoen aan de toenemende vraag van I&V-producten, zal de MIVD de komende jaren in totaal 337 VTE-n moeten groeien. In het rapport OIVD wordt een capaciteitsuitbreiding aanbevolen van 190 VTE-n, onder de randvoorwaarde dat bepaalde synergievoordelen worden behaald. In 2007 is de eerste tranche van 70 VTE-n gerealiseerd. Daarnaast is een traject "Versterking MIVD" opgestart waarin ook voorbereidingen worden getroffen voor een verdere uitbreiding van uiteindelijk 120 VTE in de komende jaren. Besluitvorming hieromtrent vindt plaats in het kader van het Besluitvormings Memorandum (BVM) 2008. De beoogde functieuitbreiding met ingang van 2008 loopt gefaseerd tot 2013 en moet in overleg met CDS nog worden vastgesteld. Daarnaast zal de implementatie van het project HTI gepaard gaan met een reorganisatie van (een deel van) de ICT-organisatie.

Defensiestaf. Ten aanzien van de relatie met de Defensiestaf geldt dat er een aantal veranderingen zijn doorgevoerd. De J2-functie die voorheen onder de MIVD was ondergebracht, is overgegaan naar DOPS van de CDS. Hiermee wordt invulling gegeven aan de onder andere door de OIVD aanbevolen scheiding tussen het onafhankelijke dreigingsbeeld onder verantwoordelijkheid van de MIVD enerzijds en nadere besluitvorming over geplande en lopende operaties onder verantwoordelijkheid van de CDS anderzijds. In verband hiermee wordt een aantal functieplaatsen overgeheveld van de MIVD naar de CDS. De MIVD behoudt een front office bij de DOPS die wordt voorzien van informatie door de afdeling Militaire Operaties i.o. ("stekker-stopcontact constructie").

Huisvesting MIVD. In verband met de personele uitbreiding bij de MIVD die op dit moment plaatsvindt is de huidige huisvesting op de Frederikkazerne op korte termijn niet meer toereikend. Eén van de mogelijkheden die op dit moment wordt onderzocht, is een verhuizing naar de huidige locatie van de AIVD in Leidschendam.

4.4 Inlichtingenketen MIVD

De ontwikkelingen op zowel het personeelstechnische- als materieeltechnische gebied, die besproken worden in het vervolg van dit hoofdstuk, zijn onderdeel van de inlichtingen- en veiligheidsketen van defensie. In deze keten worden naast het verwervings- en verwerkingsproces ook het facilitaire proces en het proces met betrekking tot besturen en control onderkend. Het verwervingsproces omvat de activiteiten die zijn gericht op het verwerven van inlichtingen. Voorbeelden hiervan zijn open source intelligence, signals intelligence, imagery intelligence en human intelligence. Intensivering van

verwerving van informatie is voorzien de komende jaren. Het verwerkingsproces omvat de analyse- en rapportage activiteiten. Het facilitaire proces omvat activiteiten die zijn gericht op bedrijfsvoeringbesturing op korte termijn, zoals P&O, integrale veiligheid en IV. Het proces "besturen en control" richt zich tot slot op activiteiten van beleid en de planning en controlcyclus.

4.5 Personeelstechnische aandachtspunten

Hoewel de MIVD moet kunnen beschikken over hoogwaardige technologie wordt de kern van de toegevoegde waarde van de MIVD gevormd door de kennis en ervaring van zijn personeel. Het personeel van de MIVD is samengesteld uit een evenredig deel burger- en militaire functieplaatsen en omvat totaal ca. 850 functieplaatsen (verwachte stand 31-12-2007). Vanwege een tekort aan geschikt militair personeel wordt een deel van de militaire functieplaatsen op dit moment gevuld door burgers. In de defensieplannen is voorzien is dat MIVD geleidelijk groeit tot ca 970 functieplaatsen (verwachte stand 31-12-2013).

Ten aanzien van het militaire personeel geldt dat binnen de gehele krijgsmacht sprake is van een tekort aan I&V-personeel. Dit tekort is van invloed op de MIVD en op de operationeel-tactische inlichtingen ondersteuning van uitgezonden eenheden. Het tekort beïnvloedt ook de benodigde opleidingscapaciteit ten behoeve van het opbouwen en zekerstellen van de kwaliteit van het I&V-personeel.

Er is sprake van een hogere uitzenddruk voor het militaire I&V-personeel dan voor personeel in andere specialismen. Dit geldt in het bijzonder voor personeel bij de MIVD dat regelmatig (circa negentig functionarissen per jaar) wordt uitgezonden ter ondersteuning van crisisbeheersingsoperaties. In het reorganisatietraject "Versterking MIVD" wordt rekening gehouden met een structurele behoefte aan uit te zenden personeel. Echter, ook in 2008 zal het noodzakelijk blijken om in overleg met de krijgsmacht delen te komen tot vulling van alle I&V-functies in het kader van crisisbeheersingsoperaties. De MIVD zal – i.s.m. HDP - in 2008 stappen ondernemen om het inzicht in het krijgsmachtbrede bestand aan I&V-functies en beschikbaar personeel te vergroten, om zodoende bij de bestaande tekorten tot een juiste prioriteitstelling te kunnen komen. Tevens is voor 2008 één van de speerpunten van de MIVD het loopbaanbeleid voor I&V-personeel binnen defensie.

4.6 Materieeltechnische aandachtspunten

De MIVD maakt bij zijn taakuitvoering gebruik van hoogwaardige technologieën. In hoofdzaak betreft het drie deelgebieden. Allereerst moet de MIVD op het gebied van verbindingsinlichtingen (Signal Intelligence) in staat zijn en blijven om de (steeds snellere) ontwikkelingen van niet-kabel gebonden

verbindingen te intercepteren en te ontcijferen. Hierbij kan veelal geen (direct) gebruik worden gemaakt van Commercial Off-the-Shelf apparatuur en is, in het bijzonder ten aanzien van de inzetgebieden, sprake van een telkens veranderende behoefte. Ten aanzien van de behoeftstelling van de specifieke eisen die de MIVD stelt aan de apparatuur, is het noodzakelijk om direct contacten te leggen met bedrijven (NIID). Hiervoor zijn in 2007 een aantal afspraken gemaakt. Ten tweede moet de MIVD in staat zijn en blijven om zeer grote hoeveelheden informatie tot in detail te managen. Naast Signal Intelligence brengen Open Source Intelligence en Imagery Intelligence en informatie van partners en internationale organisaties (via verschillende netwerken) enorme hoeveelheden informatie met zich mee. Deze informatie behoort binnen een aanvaardbare tijd coherent samengebracht te worden ten behoeve van analyse. Daarbij worden aan de integriteit en archivering hoge eisen gesteld. Tenslotte is de MIVD actief op het, vooralsnog kleine maar zich ontwikkelende, gebied van het zogenoemde 'hacken'. Dit werk betreft het binnendringen in netwerken van derden voor onderzoek of verstoring.

Het anticiperen op voornoemde technologieën en het aanwenden van nieuwe verwervingsmethoden gaat gepaard met de nodige investeringen. Naar verwachting neemt het investeringsbudget in de komende jaren toe om in de pas te blijven lopen met het gewenste ambitieniveau. De oprichting van de NSO heeft al gezorgd voor een uitbreiding van de verwervingscapaciteit gericht op de interceptie van signalen.

Daarnaast is gebleken dat de ondersteuning van crisisbeheersingsoperaties aanmerkelijk kan verbeteren (m.n. in het kader van Force Protection) wanneer ter plaatse c.q. in de nabijheid van het operatiegebied geïntercepteerd wordt met behulp van ontplooibare interceptiecapaciteit (SIGINT-detachementen).

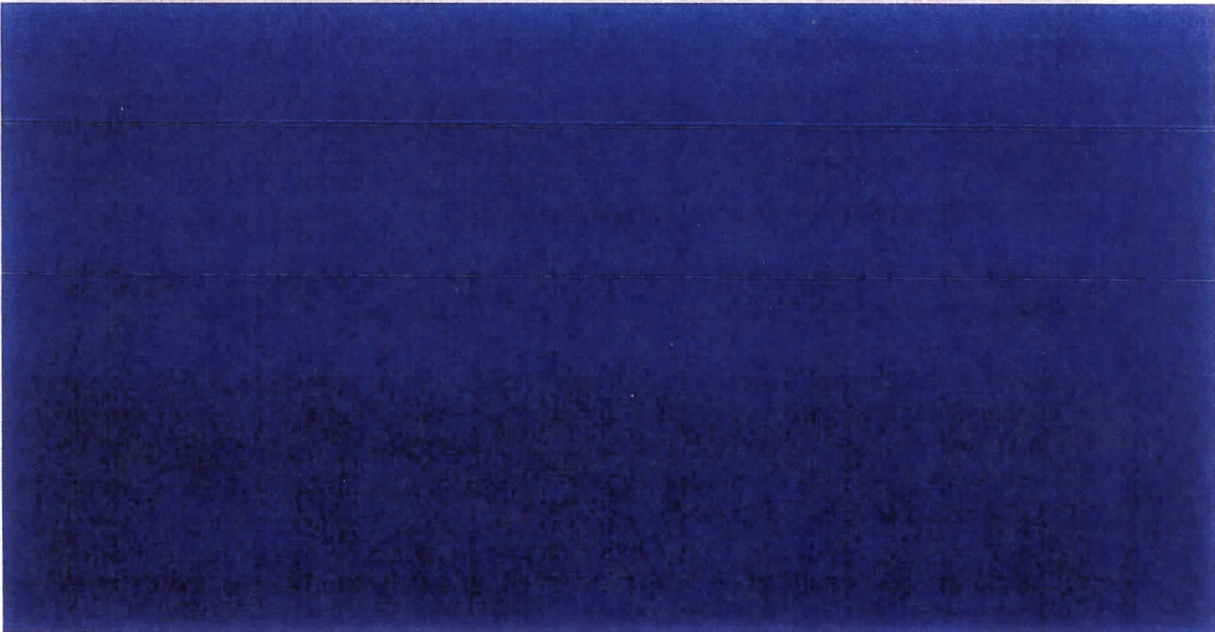

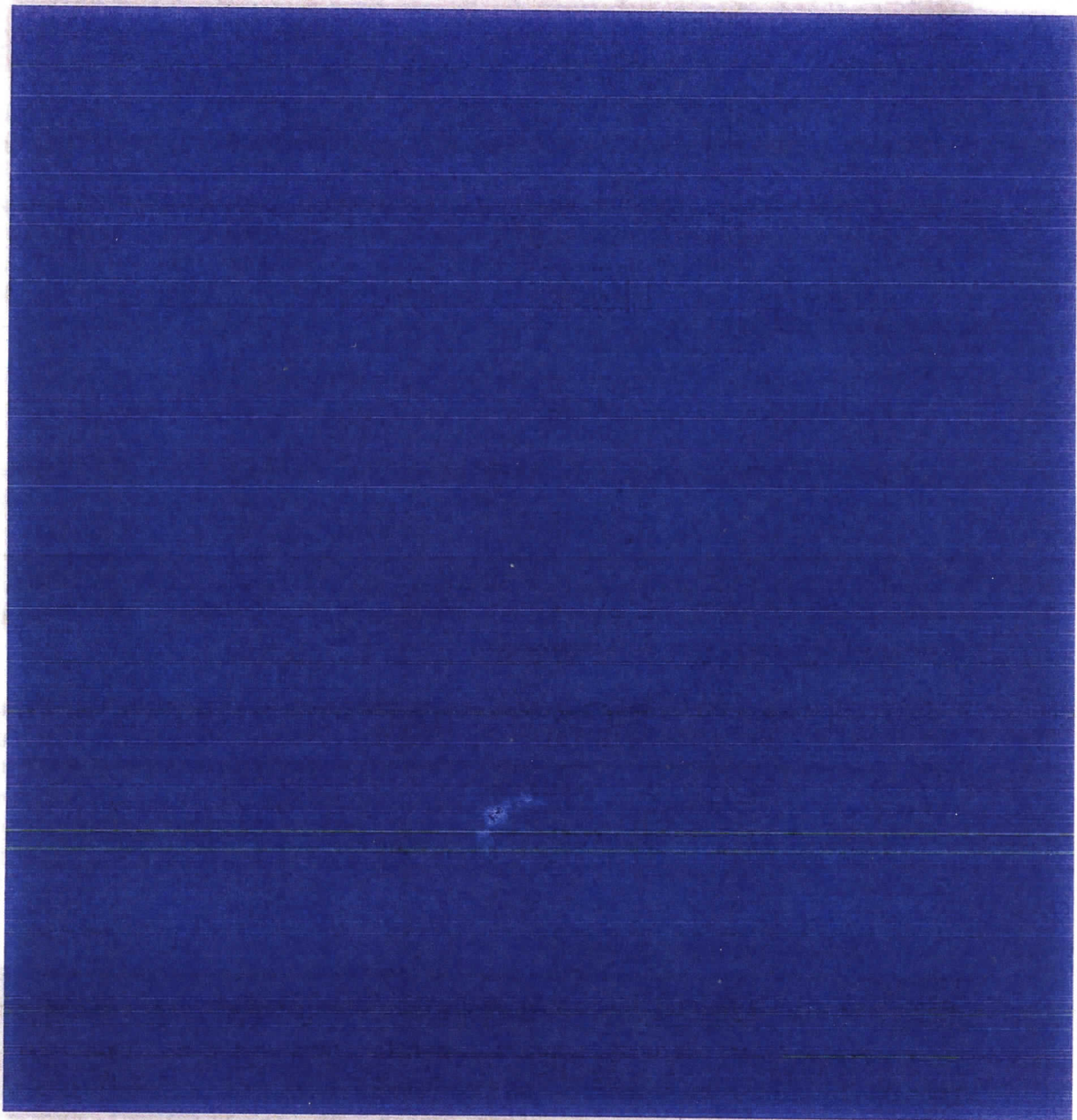
Herinrichten Technische Infrastructuur. Zoals al aangegeven bij speerpunt 4 (Implementatie project HTI) is de informatie- en communicatietechnologie een *hoofdwapensysteem* voor een I&V-organisatie als de MIVD. Het betreft dan de ICT die is gericht op de verwerving (bijvoorbeeld ICT gericht op de ontvangst en opslag van SIGINT) en verwerking (bijvoorbeeld de supercomputer om codes te kraken) van geheime informatie. Naast de ICT die direct is gerelateerd aan de primaire processen binnen de MIVD (verwerving en verwerking van geheime informatie) beschikt de MIVD ook over MULAN. Voor ICT gerelateerd aan MULAN is de prioritering van de MIVD gelijk aan de prioritering van de overige defensie-onderdelen.

De MIVD maakt voor de verwerving en verwerking van inlichtingen veel gebruik van informatie- en communicatietechnologie. Aangezien het huidige (mei 2007) netwerk dusdanig verouderd is, dat er geen stabiele omgeving kan worden gegarandeerd, is besloten de technische infrastructuur te vernieuwen. Doelstelling van het project is: "Het ontwerpen en realiseren van een nieuwe technische infrastructuur MIVD die is toegesneden op de behoeften van de dienst en past binnen de ICT-inrichting en afspraken binnen defensie". De implementatie van de nieuwe infrastructuur is in 2007 gestart en loopt naar verwachting tot in 2008 door. Tevens wordt in het kader van de nieuwe Infrastructuur een nieuw datacentrum gebouwd gerealiseerd. Uiteindelijk worden als gevolg van dit project zowel de diverse netwerken binnen de MIVD alsmede de datacenters gecentraliseerd. Het project heeft consequenties voor de organisatie van de MIVD.

E-DIV. E-DIV is een defensiebreed project waaraan de MIVD deelneemt. Het project zorgt ervoor dat binnen de MIVD een eenduidige archiefvorming, -ontsluiting en -beheer wordt ingevoerd zodanig dat alle geregistreerde documenten worden gedigitaliseerd en dat een daaraan te koppelen zoekmachine voor de individuele medewerkers toegankelijk is. Hiermee wordt bereikt dat enerzijds de voor de primaire taken van de MIVD benodigde documenten voor de medewerkers ter beschikking staan en anderzijds een volledig inzicht is op de status van alle bij de MIVD ontvangen en geregistreerde documenten.

4.7 Samenwerking met partners

4.8 Samenwerking binnen de krijgsmacht

Er zijn binnen de krijgsmacht onderdelen die producten en diensten leveren aan de MIVD. De belangrijkste zijn:

ISTAR-bataljon. Het ISTAR-bataljon levert, veelal in het kader van de voorbereiding op crisisbeheersingsoperaties, zogenoemde Klimaat en Terreinstudies (KTS). Naar verwachting zal in 2008 voor enkele landen een dergelijke behoefte door de MIVD worden gesteld. In overleg wordt gezien of het mogelijk is een behoefte te stellen voor beperktere KTS-en ter voorbereiding op mogelijke operaties in de toekomst.

JCFC. Om de samenwerking tussen de MIVD en het ISTAR bataljon in het uitzendgebied te versterken wordt een nieuw operationeel concept uitgewerkt, het zogenaamde Joint Collection &

Fusion Cell (JCFC) concept, waarbij MIVD en ISTAR eenheden geïntegreerd kunnen optreden. Het JCFC is samengesteld uit diverse specialisten, te weten; inlichtingen analisten, contra-inlichtingen en veiligheidsanalisten, Signals Intelligence (SIGINT) analisten en Human Intelligence analisten.

DIVI. Het DIVI (Defensie Inlichtingen en Veiligheid instituut) voorziet in alle I&V-opleidingen binnen Defensie en is voor de MIVD essentieel. Met het DIVI wordt een nauwe werkrelatie voorgestaan met functionele aansturing door de MIVD t.a.v. de inhoud van opleidingen.

Kenniscentra. De MIVD beseft dat de dienst niet als enige onderdeel binnen Defensie beschikt over expertise op het gebied van I&V-onderwerpen met militaire relevantie. Naast het kenniscentrum van het Defensie I&V-Instituut (DIVI) zijn bijvoorbeeld de diverse operationele opleidings- en trainingscentra bij Defensie, mede met behulp van hun internationale contacten en recente terugkoppelingen uit het veld, veelal uitstekend op de hoogte van de laatste militaire concepten, werkwijzen en technieken. De MIVD zal in 2008 stappen ondernemen om, in nauwe samenwerking met het kenniscentrum bij DIVI, de aanwezige expertise, met name op I&V-gebied, binnen Defensie nog beter te benutten.

DMG. Met betrekking tot MEDINT (Medical Intelligence) voert de NAVO zowel aanpassingen door in haar doctrines als in de organisatie zelf. Als zodanig behoort MEDINT tot het domein van de inlichtingendiensten. Ten behoeve van het totstandkomen van producten moeten zij echter een beroep doen op de binnen het medische functiegebied aanwezige (specialistische) kennis. Ten aanzien van de wijze waarop MEDINT in Nederland vorm krijgt, vindt momenteel overleg plaats tussen vertegenwoordigers van de Directie Militaire Gezondheidszorg en de MIVD.

CODAM. Het Centrum voor Operationele Data Analyse Marine (CODAM) vormt een belangrijke bron van informatie voor de MIVD. Niet alleen voor akoestische inlichtingen (ACINT) maar ook voor elektronische inlichtingen (ELINT). ELINT betreft inlichtingen verkregen uit elektromagnetische niet-radio-uitzendingen. De inlichtingen worden vastgesteld op grond van analyse van de technische karakteristieken van elektromagnetische niet-radio-uitzendingen, bv. van radars en alle middelen die binnen het elektromagnetisch spectrum uitzenden. Door het vergelijken van de parameters van de geïntercepteerde uitzendingen met in databases voorhanden zijnde materiele signatures kunnen waardevolle inlichtingen worden verkregen.

middelen, ondanks de wellicht van de standaard afwijkende voorbereidingen, een wezenlijke bijdrage kan leveren.

Beveiligingsautoriteit. De MIVD zal de samenwerking intensiveren. Bij de noodzakelijke uitrol van I&V keten ondersteunende ICT zal de MIVD de beveiligingsautoriteit nadrukkelijk betrekken.

DMO. Het bureau Industrieveiligheid van de Afdeling Contra-Inlichtingen en Veiligheid is belast met het bewaken van de beveiliging van personeel, materieel en gegevens bij civiele bedrijven die zijn belast met de uitvoering van gerubriceerde of risicogevoelige defensieopdrachten. Het bureau Industrieveiligheid houdt hiervoor reeds in een vroeg stadium van de contractonderhandelingen contact met de Defensie Materieelorganisatie (DMO).

KMAR. De contacten tussen de MIVD en KMAR worden verder verbeterd op het gebied van incidentenonderzoek en veiligheidsmeldingen. Daarnaast wordt bekeken of medewerkers afkomstig van de KMAR bij de MIVD kunnen worden geplaatst voor het verzorgen van veiligheidsonderzoeken vanwege een extra behoeftestelling van de C-KMAR.

Hoofdstuk 5. Sturing en verantwoording

De minister van Defensie is verantwoordelijk voor de taakuitvoering van de MIVD en daarmee voor de aansturing en de prioriteitsstelling van de dienst. Zowel periodiek als in actuele situaties is er –zo nodig diepgaand- overleg tussen de minister en de dienstleiding. Daartoe ontvangt de minister rapportages en worden hem verzoeken om toestemming tot de inzet van bijzondere inlichtingenmiddelen voorgelegd. De minister van Defensie kan aanpassingen in het Jaarplan MIVD 2008 voorstellen indien zich essentiële wijzigingen voordoen. De vaststelling van een wijziging wordt schriftelijk vastgelegd.

Het Jaarplan wordt jaarlijks achtereenvolgens aan het Comité Verenigde Inlichtingendiensten Nederland (CVIN) en de Raad voor Nationale Veiligheid (RNV) ter goedkeuring aangeboden. Tijdens de behandeling komt zowel het jaarplan van de MIVD, het jaarplan van de AIVD als het Aanwijzingsbesluit van de Minister President aan de orde. Op deze wijze wordt geborgd dat beide diensten complementair aan elkaar opereren en dat per aandachtsgebied een eenduidige verantwoordelijkheid ligt.

Er zijn diverse externe instanties die de MIVD controleren, zoals de Commissie van Toezicht, de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CIVD) van de Tweede Kamer en de Algemene Rekenkamer. De rapporten van de Commissie van Toezicht inzake rechtmatigheids-onderzoeken worden – voorzien van het oordeel van de minister – door de minister ter kennis van het parlement gebracht.

Openbare verantwoording vindt plaats door middel van het MIVD-jaarverslag dat in de regel wordt behandeld door de Vaste Commissie van Defensie van de Tweede Kamer. De geheime versie van het jaarverslag wordt aan de CIVD voorgelegd.

Voorliggend jaarplan beschrijft de prioriteiten van de MIVD voor 2008 op hoofdlijnen. Intern zullen deze worden doorvertaald naar het Productieplan MIVD en het Verzamelplan MIVD. Het Productieplan MIVD wordt halfjaarlijks door de MIVD samengesteld en geeft een gedetailleerd overzicht van de te leveren producten en diensten voor het volgende half jaar. Hoewel primair bedoeld voor interne sturing van de productie, worden elk kwartaal ook de klanten op de hoogte gesteld van dit plan om (in het bijzonder bij ad hoc-behoeften) zonodig tijdig de productie optimaal af te stemmen op de behoeften. De MIVD stelt jaarlijks het Verzamelplan MIVD samen en geeft, op basis van deelverzamelplannen van alle analyseteams, een gedetailleerd beeld van de benodigde te verwerven informatie ter realisatie van inlichtingen- en veiligheidsproducten en -diensten. Hoewel in hoofdzaak gericht op het nader richten van de inspanning van allereerst de verwervende afdelingen van de MIVD (Afdeling Geheime Inlichtingen Operaties en de Afdeling SIGINT) zullen derden binnen (Bestuursstaf, relevante krijgsmachtonderdelen en Defensieattachés) en buiten Defensie (buitenlandse partners en internationale organisaties) zonodig door middel van kernvragen, voortkomend uit dit verzamelplan, worden verzocht bij te dragen aan het productieproces van de MIVD.